

12. Odpoveď ministra spravodlivosti Slovenskej republiky T. Boreca na interpeláciu podpredsedníčky Národnej rady Slovenskej republiky E. Jurinovej podanú 27. marca 2013 vo veci odporúčaní uvedených v Správe o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2012

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

Tomáš Borec

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 26-04-2013		
Číslo spisu: 7455-306/2013		
Listy: 1/4	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava

Číslo: 30625/13-110

Vážená pani podpredsedníčka Národnej rady Slovenskej republiky,

prostredníctvom predsedu Národnej rady Slovenskej republiky Pavla Pašku mi bola doručená Vaša interpelácia týkajúca sa problematiky vymožitelnosti práva v Slovenskej republike, konkrétne vo Vašom liste poukazujete na prípad spoločnosti SLOTEX Fashion s.r.o. so sídlom vo Vranove nad Topľou a odporúčania Verejnej ochrankyne práv k zamedzeniu opakovania sa situácie, ktorá nastala v tejto obchodnej spoločnosti.

Hneď na úvod mi dovoľte, aby som Vás uistil, že Vládu Slovenskej republiky a mňa ako jej člena vzniknutá situácia v spoločnosti SLOTEX Fashion s.r.o. veľmi znepokojila, keďže množstvo zamestnancov tejto spoločnosti sa dostalo do ťaživej sociálnej situácie v súvislosti s nevyplatením miezd, ktoré boli často jedinými alebo podstatnými príjmami ich domácností.

Ministerstvo spravodlivosti SR pod mojím vedením hneď od môjho nástupu do úradu začalo pripravovať také projekty, ktoré by mali významným spôsobom napomôcť zlepšeniu vymožitelnosti práva v Slovenskej republike. Predpokladám, že Vašej pozornosti nemohlo ujsť pôsobenie jednak rekodifikačnej komisie pre otázky občianskeho práva hmotného a jednak rekodifikačnej komisie pre otázky civilného práva procesného, ktoré intenzívne pracujú na zmenách, ktoré majú pozitívne ovplyvniť efektívnu vymáhateľnosť a vymožitelnosť práva oprávnenými osobami. Po ukončení medzirezortného pripomienkového konania bude na niektoré z nasledovných rokovaní Vlády Slovenskej republiky v najbližšom čase zaradený Návrh legislatívneho zámeru rekodifikácie civilného práva procesného.

Pokiaľ ide o konkrétny prípad spoločnosti SLOTEX Fashion s.r.o., musím uviesť, že Ministerstvo spravodlivosti SR nedisponuje takými právomocami, ktoré by ho oprávňovali vstupovať do aktívneho riešenia situácie ohľadom miezd, ktoré neboli zamestnancom tejto spoločnosti vyplatené, napriek tomu, že ide nároky zjavne oprávnené. Určite budete so mnou súhlasiť, že slovenský právny systém je značne poznamenaný obdobím pred rokom 1989 a tento stav žiaľ pretrváva ešte aj v roku 2013. Práve z tohto dôvodu som si vytýčil ambiciózný cieľ nenasledovať cestu svojich predchodcov smerom čiastkovým zmenám jednotlivých právnych predpisov, ale začať so zmenami systémovými. Som si vedomý toho,

že v súčasnom stave sa nemôžem vyhnúť ani niektorým čiastkovým zmenám právnych predpisov, avšak takéto zmeny, najmä pokiaľ ide o otázky spadajúce pod pôsobnosť pripravovaných kódexov by som chcel obmedziť na minimum. Jednotlivé uskutočnené a plánované kroky v mojom rezorte v oblasti legislatívy sú zrejmé z Plánu legislatívnych úloh Vlády Slovenskej republiky.

Ak vznášate požiadavku, aby som sa vyjadril k správe Verejnej ochrankyne práv v súvislosti s prípadom spoločnosti SLOTEX Fashion s.r.o., musím žiaľ konštatovať, že jej odporúčania, najmä pokiaľ ide o navrhované riešenia, nie sú odporúčaniami adekvátnymi a niet dosť dôvodov sa nimi inšpirovať. Správa verejnej ochrankyne práv nepoukazuje na niektoré právne inštitúty, ktoré sú už zakomponované v právnych predpisoch spadajúcich pod pôsobnosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. V správe najmä uvádza, že **„dlžník zákonnú povinnosť podania návrhu na konkurz v prípade úpadku má, ale nesplnenie tejto povinnosti nie je sankcionované, a teda ani vynútiteľné“**.

Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013, je ten, kto počas štyroch rokov pred začatím konkurzného konania vo funkcii štatutárneho orgánu alebo jeho člena, likvidátora alebo zákonného zástupcu dlžníka porušil povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, vzniká vyhlásením konkurzu povinnosť zaplatiť v prospech konkurzných veriteľov sumu vo výške dlžníkovho základného imania zapísaného v príslušnom registri v čase, keď porušila povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, najviac vo výške dvojnásobku minimálnej výšky základného imania obchodnej spoločnosti ustanovenej zákonom. Konštatovanie verejnej ochrankyne práv túto právnu úpravu z neznámych dôvodov úplne opomína. Aj pred 1. januárom 2013 však podľa tohto ustanovenia platilo, že ak osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka poruší povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, zodpovedá veriteľom za škodu, ktorá im v dôsledku toho vznikla. Nechcem tvrdiť, že z vynútiteľnosťou tohto sankčného mechanizmu možno vysloviť úplnú spokojnosť, verejná ochrankyňa práv však vo vzťahu k tomuto alebo obdobnému mechanizmu nenavrhuje žiaľ žiadnu alternatívu.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky pracuje však intenzívne, popri spomínaných rekodifikačných prácach, na iných opatreniach, ktorých výsledkom má byť zamedzenie toho, aby dochádzalo nielen k obchádzaniu povinnosti platiť dane a odvody, ale aj k zamedzeniu vzniku nedoplatkov na daniach a odvodoch. V rámci Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktorý je rozdelený do viacerých etáp je našou snahou prinášať také právne koncepty, ktoré zodpovedajú potrebám rozvoja riadneho podnikateľského prostredia v Slovenskej republike.

V stručnosti si Vám dovoľujem dať do pozornosti opatrenia, ktoré už boli v súvislosti s touto témou realizované :

- a) nemožnosť založenia spoločnosti s ručením obmedzeným takou osobou, ktorá nemá splnené daňové povinnosti;
- b) možnosť prevodu väčšinového obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným len na základe potvrdenia správcu dane, že ani prevádzajúci spoločník ani nadobúdateľ väčšinového obchodného podielu nemá daňové nedoplatky;
- c) zavedenie fixných lehôt splatnosti peňažných záväzkov v rámci boja proti omeškaným platbám v obchodných transakciách

a tie, ktoré budú predložené v relatívne krátkom čase:

- a) zavedenie povinnosti správcu vkladu uložiť peňažné prostriedky v rozsahu splateného peňažného vkladu spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným preukázateľným spôsobom;
- b) zriadenie registra diskvalifikovaných osôb;
- c) zriadenie insolvenčného registra;
- d) prepracovanie fiduciárnych povinností členov štatutárnych orgánov obchodných spoločností;
- e) sprísnenie podmienok v zákone o konkurze a reštrukturalizácii (lehota na vyhlásenie konkurzu pri predĺžení s dôsledkami majetkových postihov a trestnoprávných postihov štatutárnych orgánov spoločnosti);

Pokiaľ ide o návrh verejnej ochrany práv na ukotvenie povinnosti orgánov verejnej moci podať návrh na konkurz voči dlžníkom štátu napríklad po prekročení nejakej absolútnej či relatívnej výšky dlhu, domnievam sa, že ide o návrh, ktorý nevychádza z úplne správnych predpokladov o fungovaní trhového prostredia a financovaní obchodných korporácií. Už v súčasnej dobe majú orgány verejnej moci možnosť podávať návrhy na vyhlásenie konkurzu pre platobnú neschopnosť dlžníkov, dokonca pri akejkoľvek výške dlhu, ktorú je potrebné v prípadoch splnenia zákonných predpokladov vnímať zároveň ako ich povinnosť. To, či sa tak deje alebo má diať v každom jednotlivom prípade, kedy sú splnené tieto predpoklady, je otázka na podrobnejšiu analýzu každého dotknutého orgánu verejnej moci, keďže zavedenie automatických mechanizmov v normatívnej právnej úprave môže vyvolať ohrozenie značného počtu pracovných miest a to najmä v regiónoch, kde v čase hospodárskej krízy môže byť pre zamestnancov veľmi náročné nájsť nové pracovné miesta. Otázka zamestnanosti pritom patrí medzi témy, ktoré obyvateľov našej krajiny sužujú najviac.

Musím poukázať aj na to, že definícia predĺženia v zákone č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii správne implementuje koncept „going concern“, a teda sa akceptuje prechodne aj taký stav, že korporácia je v stave záporného vlastného imania, avšak ak so zreteľom na všetky okolnosti možno odôvodnene predpokladať, že bude možné v prevádzkovaní podniku pokračovať, nemá povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Takáto koncepcia zodpovedá tiež právnym úpravám okolitých štátov a všeobecne je adekvátne presadzovanému aj na úrovni EÚ, podporovať skôr reštrukturalizačné metódy riešenia problémov korporácií ako metódy likvidačné (konkurz). Ide o relatívne novú právnu úpravu, účinnú od roku 2012 (v niektorých aspektoch až od roku 2013), a preto je nutné pripustiť, že vzhľadom na nedostatok praktických skúseností, orgány verejnej moci sú pri jej využívaní skôr opatrné, o to viac v čase hospodárskej krízy.

Keďže obchodné spoločnosti môžu mať rôznu veľkosť, rôzny rozsah majetku slúžiaceho na krytie záväzkov a teda aj rôzny rozsah vlastného imania, zakotvovať povinnosť orgánov verejnej moci podávať návrh na vyhlásenie konkurzu odvodzovanú od výšky záväzkov (dlhov) obchodnej spoločnosti voči štátu nie je možné považovať za adekvátne riešenie. O to viac, ak v súčasnosti takéto obmedzenie (výškou dlhu) pre orgány verejnej moci neexistuje a zároveň od roku 2012 veriteľ podávajúcí návrh na vyhlásenie konkurzu nemusí

disponovať ani tzv. judikovanou pohľadávkou. Téma primeraného nastavenia právnej úpravy otvárania konkurzov a reštrukturalizácií však nezostáva mimo pozornosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a podľa plánu legislatívnych úloh v polovici roka 2014 plánujeme, vychádzajúc z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, predstaviť zásadnejšie riešenia aktuálnych aplikačných problémov a zamerať sa aj na podstatnú zmenu inštitútu oddĺženia fyzických osôb. Pri tejto príležitosti možno uvažovať aj nad adekvátnejším nastavením predpokladov, pri splnení ktorých môžu zamestnanci dosiahnuť vyhlásenie konkurzu na majetok ich zamestnávateľa napr. znížením výšky preddavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu.

Ako je teda zrejmé z obsahu tohto listu, aj keď správy Verejnej ochrankyne práv ministerstvu slúžia skôr pre účely identifikácie problémov ako návrhov riešení, informácie z nich získané berieme na zreteľ a podnikáme kroky, ktoré aktuálne problémy riešia alebo budú efektívne riešiť. Nezameriavame sa pritom len na čiastkové zmeny v právnej úprave, ale máme záujem uskutočniť aj systémové zmeny, ktoré budú mať preventívny efekt na zamedzenie vzniku prípadov obdobných SLOTEX Fashion s.r.o.

S úctou

Vážená pani
Erika Jurinová
podpredsedníčka
Národnej rady Slovenskej republiky
B r a t i s l a v a

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky